

Õiguskantsler

Vivika Kupper
Haabneeme Kool
kool@haabneeme.edu.ee

Teie nr
Meie 10.04.2024 nr 7-5/240524/2402111

Õpilase teadmiste ja oskuste hindamine

Lugupeetud direktor

Õiguskantslerilt paluti hinnangut, kas Haabneeme Kool võib kooli hindamisjuhendiga anda õpetajale õiguse järelevastamise korral õpilase hinnet alandada.

Leian, et [Haabneeme Kooli hindamisjuhendi](#) punktid 4.3.2 ja 8.4.4 on seadusega vastuolus, kuna need lubavad õpetajal muuta järeltöö hindamisskaalat 5–10%. Nõnda võidakse hinnet alandada või tõsta pelgalt selle tõttu, et tegemist on järeltööga. Seaduse järgi pole see lubatud. Hindamine peab näitama õpilase teadmiste, oskuste ja vilumuse taset, toetades sellega õpilase arengut ja andes õpilasele tema edasijõudmise kohta tagasisidet ([põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse \(PGS\) § 29 lg 1](#)). Eesmärk on välja selgitada õpilase õpitulemused, mille põhjal saab hinnata tema õppeedukust. Ei ole põhjust järeltöö teinud õpilast hinde alandamisega karistada. Õigeks ei saa pidada ka seda, kui õpilase järeltöö hinnet alusetult tõstetakse. Selline hindamine ei ole samuti lubatud.

Selgitasite õiguskantsleri nõunikule, et õpetajal on õigus otsustada, millisel juhul võib õpilase järeltöö hindamisel tema hinnet muuta. Näiteks võib õpetaja õpilase hinnet alandada, kui järeltöö on sama või sarnane tööga, mida õpilane on juba korra teinud. Tõite veel näiteks, et õpilane võib meelega teha töö negatiivsele hindele, et tal oleks võimalik saada järeltööle minnes parem hinne. Peate sellist käitumist ebaõiglaseks nende õpilaste suhtes, kes teevad töö kohe hindele „3“ või „4“ ning kes seetõttu ei saa oma hinnet järeltööga parandada.

Peab olema objektiivselt mõistetav, millisel tasemel on õpilase teadmised ja oskused õppekava nõudeid arvestades. Õpilase teadmiste hindamisel kasutatakse hindamisskaalat, mille järgi 90–100% suurimast võimalikust punktide summast annab hindeks „5“, 75–89% punktisummast hinde „4“, 50–74% punktisummast hinde „3“, 20–49% punktisummast hinde „2“ ning 0–19% punktisummast hinde „1“ ([põhikooli riikliku õppekava § 21 lg 3](#)). Riikliku õppekava kohaselt on see hindamisskaala nii esmase töö kui ka järeltöö hindamise aluseks. Õpilasel on õigus tegemata jäänud või negatiivsele hindele tehtud tööd järele vastata ([põhikooli riikliku õppekava § 21 lg 7](#)). Eesmärk on, et õpilane omandaks materjali nii hästi kui võimalik ega jääks oma teadmistes ja oskustes teistest maha. Järeltöö hindamisskaala muutmine ei aita seda eesmärki saavutada.

Põhikooli riikliku õppekava § 21 lõige 3 annab õpetajale võimaluse, et õppekavast erinevat hindamisskaalat kasutatakse üksnes juhul, kui töö on õppekavas kehtestatud hindamisskaalat arvestades lihtsam või keerulisem. Sellest tuleb õpilasi eelnevalt teavitada.

Õiguskantsleri Kantsleil

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Õpilaste teadmiste ja oskuste kontrollimiseks saab koostada erineva raskusega töid. Nii esmane töö kui ka järeltöö peavad olema raskusastmelt võrreldavad. Järeltööga mõõdetakse samu õpitulemusi, mida mõõdeti esmase tööga. Kui õpilane õpib individuaalse õppekava järgi ([PGS § 18](#)), peab töö olema koostatud vastavalt tema individuaalsele õppekavale.

Töö peab olema õpilasele mõistlikke pingutusi arvestades jõukohane, mõõtma õppekavaga kehtestatud oskuste ja teadmiste taset ja andma õpilasele tagasisidet hindegaga, mis vastab põhikooli riikliku õppekava § 21 lõikes 2 kirjeldatule. Õpilasel on õigus saada enda teadmiste ja oskuste kohta tagasisidet, mis väljendub muu hulgas hinded. Hinde põhjal on võimalik ka otsustada, kas õpilane võib vajada õppimisel tuge. Samuti võib järeltöö hinne mõjutada õpilase õppeaine eest saadavat kokkuvõtvat hinnet (vt [põhikooli riikliku õppekava § 22](#)).

Haabneeme Kooli hindamisjuhendi kohaselt võib õpetaja hinnata õpilase järeltööd hindegaga „5“ või „4“, kui õpilane saab järeltöö eest 95% suurimast võimalikust punktide summast. Kuna hindamisjuhend lubab õpetaja järeltöö hinnet ka tõsta, võib õpilane saada hoopis parema hinde, mis ei peegelda töö tulemust. Selline kaalutus on õpetaja subjektiivne otsus, mis ei pruugi sel viisil aga anda objektiivset tagasisidet õpilase teadmistest ja oskustest.

Soovitan Haabneeme Koolil viia kooli hindamisjuhend seaduse ja riikliku õppekavaga kooskõlla. Senikaua kui hindamisjuhendit ei ole muudetud, selgitage palun õpetajatele, et nad järeltööd hinnates lähtuksid üksnes õpilase teadmiste, oskuste ja vilumuse tasemest. Juhul kui õpetaja on hinnanud õpilase järeltööd teistsuguse hindamisskaala järgi kui esmast tööd, tuleks konkreetseid asjaolusid arvestades järeltöö eest pandud hinne viia vastavusse põhikooli riikliku õppekava § 21 lõikes 3 kehtestatuga.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Haridus- ja Teadusministeerium